

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti utca 35-45.

Ügyszám: *IV/1244-3/2018.*

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	<i>IV/1244-5/2018</i>
Érkezett:	<i>2018 NOV 09.</i>
Példány:	<i>1</i>
Melléklet:	<i>4 db</i>
Kezelőiroda:	<i>du</i>

Alulírott Magyar Állam (képviseli: Varga Mihály gazdaságpolitikáért felelős miniszter útján Magyarország Nemzetgazdasági Minisztériuma; székhely: 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.) felperes (*Felperes*) a [REDACTED] (székhelye: [REDACTED]; cégjegyzékszáma: [REDACTED]) alperessel (*Alperes*) szemben folyamatban volt peres eljárásban a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.323/2017/4/III. sorszám alatt hozott ítéletével (*Jogerős Ítélet*) szemben a Felperes által előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelem tárgyában hozott, a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító Pfv.V.20.486/2018/9. szám alatti végzéssel (*Felülvizsgálati Végzés*) szemben korábban csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján előterjesztett, fenti szám alatt kezelt alkotmányjogi panasz (*Alkotmányjogi Panasz*) tárgyában a hozzánk intézett hiánypótlási felhívásra (*Felhívás*) figyelemmel a következő indokolással kiegészített

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük, hogy az Alkotmánybíróság Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény) 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (Abtv.) 27. §-a alapján állapítsa meg, hogy a Kúria Pfv.V.20.486/2018/9. szám alatti végzésével a perben alkalmazandó, a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény által biztosított jogorvoslati jog gyakorlását tagadta meg a Felperestől, ezáltal pedig a Felülvizsgálati Végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését és 28. cikkét, ezért alaptörvény-ellenes. Ennek megfelelően kérjük, hogy az Alkotmánybíróság a Felülvizsgálati Végzést semmisítse meg.

Kérelmünk korábban előterjesztett indokolását fenntartva a hiánypótlási felhívásra figyelemmel a következőket adjuk elő.

A Felhívásban arról kaptunk tájékoztatást, hogy az Alkotmányjogi Panasz nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésével. Egyúttal iránymutatást tartalmazott a Felhívás az indítványozói jogosultság meglétének részletes alátámasztására, továbbá az Abtv. 52. § (1) bekezdésének foglalt követelmények teljesítésének szükségességére. A Felhívásban az Alkotmánybíróság kérte, hogy a hiánypótlásnak lehetőség szerint az eredeti beadvánnyal egységes szerkezetben tegyünk eleget.

Az Alkotmánybíróság felhívásának a következők szerint, az Alkotmányjogi Panasz indokolásának kiegészítése útján teszünk eleget. A kiegészítéseket a könnyebb követhetőség érdekében *félkövér* szedéssel jelöltük a szövegben.

I. A Kúriának a jogorvoslati jogot sértő alaptörvény-ellenes döntése

A Kúria Pfv.V.20.486/2018/9. szám alatti végzésével a csatlakozó felülvizsgálat intézményét az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen értelmezte és a Magyar Állam felperest mint magánjogi jogviszonyból fakadó kötelmi igényét érvényesítő felet a csatlakozó felülvizsgálat

intézményén keresztül gyakorolni kívánt jogorvoslati jog gyakorlásától elzárta. A Kúria döntésében foglalt jogértelmezés közvetlenül akadályozza a jogorvoslathoz való jog hatékony és tényleges érvényesülését, és ezzel sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését és 28. cikkét.

II. Az alaptörvény-ellenes kúriai döntéshez vezető jogvita és peres eljárás

A Magyar Állam mint felperes a [REDACTED]-vel szemben pert indított, amelyben egyfelől kötbér, másfelől kártérítés jogcímén az alperes 1.430.260.559,- Ft, illetve 1.569.739.441,- Ft megfizetésére kötelezését kérte. A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság a kötbérigényt megítélte, a kártérítési igényt az ok-okozati összefüggés hiányára hivatkozással elutasította (36.G.42.347/2015/60.). **A Magyar Állam mint felperes a perben az alperessel kötött szindikátusi szerződésből fakadó jogokat érvényesítette, abban tehát magánjogi jogalanyként és nem közhatalmi aktorként járt el. A peres iratok mindezt vitán felül igazolják. Az indítványozói jogosultság megalapozása körében mindazonáltal az Abtv. 52. § (4) bekezdésére is figyelemmel a keresetlevél másolatát mellékeljük. Az érvényesített jogból és az annak alapjául szolgáló jogviszonyból egyértelmű a felperes jogi minősége és ekként a jelen indítvány előterjesztésére vonatkozó jogosultsága.**

Az elsőfokú ítélettel szemben mind a Felperes, mind az Alperes fellebbezéssel élt. A Felperes a keresetét elutasító ítéleti rendelkezés tekintetében a keresetének való helytadást, ennek hiányában közbenső ítélet meghozatalát, végső soron ebben a körben részítélet meghozatala mellett hatályon kívül helyezést (és új eljárásra utasítást) kért fellebbezésében, az Alperes pedig az őt marasztaló ítéleti rendelkezés megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a jogerős ítéletet helybenhagyta, a keresetet elutasító ítéleti rendelkezés indokolását azonban megváltoztatta és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Felperesnek hiányzik e vonatkozásban az anyagi jogi legitimációja, ugyanis az általa állított kárt ő nem szenvedhette el. Tekintve, hogy az anyagi jogi legitimáció fennállásának, illetve fenn nem állásának kérdését anyagi jogi jogszabályhely nem rendezi, a másodfokú bíróság ítéletében jogszabályi hivatkozást nem tett. Vagyis nem jelölte meg, hogy mely jogszabályi alapokon állóan utasítja el a Felperes keresetét (hagyja helyben e körben érdemben – az indokolás megváltoztatása mellett – az elsőfokú bíróság ítéletét).

A jogerős ítélettel szemben mind a Felperes, mind az Alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Felperes fellebbezésével azonos módon kérte a keresetének helyt adó döntés, ennek hiányában közbenső ítélet, illetve hatályon kívül helyező végzés meghozatalát a kártérítési kereset tekintetében, míg az Alperes fellebbezésével azonosan a kereset teljes elutasítását kérte.

A Felperes felülvizsgálati kérelmében 5 oldalon keresztül magyarázta el, hogy milyen okból áll fenn értelemezésében a keresetösségi jog (az érvényesített jog tekintetében a felperesi anyagi jogi legitimáció), azonban arra figyelemmel, hogy a jogerős döntést hozó bíróság nem hivatkozott egyetlen jogszabályhelyre sem döntése meghozatalakor, és az ítélet a keresetösségi jog hiányára tekintettel utasította el a felperesi keresetet, ilyen jogszabályi hivatkozást a Felperes felülvizsgálati kérelme sem tartalmazhatott.

A Kúria Pfv.V.20.486/2018/2. sorszám alatti végzésével a Felperes felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította arra hivatkozással, hogy a Pp. 273. § (1) bekezdése értelmében az nem felel meg a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ugyanis a megsértett jogszabályhely megjelölését nem tartalmazza. A Felülvizsgálati Végzés indokolása szerint a Kúria 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja meghatározását adja annak, hogy mi minősül a jogszabályhely megjelölésének, ez pedig nem lehet egyéb, mint a megsértett jogszabályhely konkrét, tételes hivatkozása. Tekintettel arra, hogy már ez a végzés is súlyosan sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdését, azzal szemben korábban külön alkotmányjogi panasszal éltünk.

A felülvizsgálati kérelem elutasítását követően a Magyar Állam mint felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be arra figyelemmel, hogy a jogerős ítéletet felülvizsgálati kérelemmel az Alperes maga is megtámadta. A csatlakozó felülvizsgálati kérelemben a Felperes ugyanazt kérte, mint a felülvizsgálati

kérelmében, és jobb meggyőződése ellenére ezen jogorvoslati kérelmében megjelölt egyes jogszabályhelyeket az ismételt hivatalbóli elutasítás elkerülése érdekében.

A Kúria ugyanakkor a jelen alkotmányjogi panasszal támadott végzése útján a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet is elutasította, közölve, hogy a csatlakozó jogorvoslati kérelem járulékoságából az következik, hogy a csatlakozó jogorvoslati kérelem tárgya csak az alapkérelemnek is tárgyát képező döntés lehet. A Kúria szó szerint idézte jogi álláspontjának indokolása körében a BH 2017/53. szám alatt közzétett eseti döntés indokolását, illetve hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság korábbi, Gfv.X.30.297/2010/4. szám alatt hozott, ugyancsak a járulékos jellegből a csatlakozó kérelem jogi természetére következtetést levonó határozatára.

A Kúria szerint tehát mivel a Felperesnek tárgyi halmazatban két keresete volt, és az Alperes „csak” a kötbérigény tárgyában hozott döntést támadta felülvizsgálati kérelemmel, így csatlakozó felülvizsgálati kérelem is csupán a kötbérigény tárgyában lett volna előterjeszthető (persze kizárólag elméleti lehetőségként, tekintettel arra, hogy a kötbérigény tárgyában a Fővárosi Ítélőtábla a kereseti kérelemnek egészében helyt adott).

A Kúria irányában a végzés közlését követően nyomatékosan jeleztük, hogy ez a jogi álláspont kirívóan téves, amint az a perben alkalmazandó 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése, a 244. § (1) bekezdése, e törvényhelyek miniszteri indokolása, az indokolásban kifejezetten a tárgyi keresethalmazat esetére adott példa, és a mértékadó jogirodalmi álláspontok alapján egyértelműen megállapítható. Kértük, hogy a Kúria eljáró tanácsa téves végzését helyezze hatályon kívül és a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet érdemben bírálja el. Mindezt a tárgyalás során szóban is külön kiemeltük. Egyúttal a Kúria Elnökéhez és Polgári Kollégiumának vezetőjéhez is levelet intéztünk a tárgyalást megelőzően ezzel kapcsolatban, kérve jogegységi eljárás lefolytatását a nyilvánvalóan téves ítélezési gyakorlatra figyelemmel szükséges elvi jellegű álláspont kialakítása végett.

A Kúria Elnöke írásban kifejtett álláspontjában, illetve ezzel egybehangzóan a Kúria ügyben eljáró tanácsának elnöke a tárgyalás alkalmával ugyanakkor mindösszesen annyit jegyzett meg a kérdésben, hogy az ítélezési gyakorlat évek óta egységes és ezért sem az elutasító végzés hatályon kívül helyezésének, sem jogegységi eljárásnak nincs helye.

Ezzel ugyanakkor a Kúria azt vállalta fel, hogy a Magyar Állam másfél milliárd forint értékű keresete tárgyában maga nem hoz döntést, mert a csatlakozó jogorvoslati kérelemre vonatkozó rendelkezéseket minden kétséget kizáróan úgy kell értelmezni, amiként azt a Kúria teszi.

A Kúria álláspontja azonban súlyosan és triviális módon téves, amely az erre vonatkozóan tett külön részletes magyarázataink fényében különösen meglepő. A Kúria álláspontjának tévességét illetően a következőket emeljük ki.

III. A Kúria téves jogértelmezése a csatlakozó felülvizsgálat intézményét illetően

A Pp. 273. § (6) bekezdése által a csatlakozó felülvizsgálati kérelem tekintetében megfelelően alkalmazni rendelt 244. §-a a per főtárgya tekintetében benyújtott fellebbezésről (felülvizsgálati eljárásban értelemszerűen felülvizsgálati kérelemről) szól, és nem tesz különbséget különböző kereseti kérelmek között. Ha a per főtárgyát képező bármely követelés tekintetében van fellebbezés, akkor az ellenfél a fellebbezéssel nem támadott rendelkezést csatlakozó fellebbezéssel támadhatja.

A csatlakozó fellebbezés intézményét, amelynek szabályai határozzák meg jelen esetben, hogy van-e csatlakozó felülvizsgálatra lehetőség, az 1957. évi VIII. törvény illesztette a Pp. jelen eljárásban is irányadó 244. §-ába. A törvény egyúttal ennek az intézménynek megfelelően szabályozta a jogerő intézményét a Pp. jelenlegi eljárásban is irányadó 228. §-ában. A módosító törvény indokolása pedig egyértelműen rögzítette, hogy a jogerőhatás a fellebbezéssel, illetve csatlakozó fellebbezéssel nem támadott részre, illetve rendelkezésre nézve áll be, az ezekre irányadó határidők lejártát követően. Vagyis, ha a per főtárgyát képező bármely rendelkezés tekintetében van fellebbezés, akkor ez megnyitja a további rendelkezések tekintetében a csatlakozó fellebbezés (felülvizsgálat) előterjesztésének lehetőségét és jogerőhatás csak ennek határideje elteltét követően állhat be.

Ez önmagában a Pp. 228. § (4) bekezdésének és a 244. § (1) bekezdésének szövegezéséből is egyértelmű, azonban a jogalkotó mindezt a törvény indokolásában külön rögzítette, kiemelve, hogy a csatlakozó fellebbezés határidőhöz kötése „szükséges volt a Pp. új 228-ának a részleges jogerőre vonatkozó rendelkezése folytán. Ha ugyanis a csatlakozó fellebbezést is bármikor elő lehetett volna terjeszteni (mint ahogy jelenleg lehet a fellebbezési ellenkérelmet), akkor az ítélet éppen emiatt egy részében nem emelkedhetett volna jogerőre.” Egyidejűleg a Pp. 228. §-ához fűzött indoklás rögzítette, hogy „az ítéletnek az a része, illetőleg az a rendelkezése, amely ellen a fél nem élt fellebbezéssel, illetőleg csatlakozó fellebbezéssel, jogerőre emelkedik”. Mindezt a Pp. 228. §-a tételesen is rögzíti.

Mindebből következően az alap jogorvoslati kérelemmel nem támadott rendelkezés az alap jogorvoslati kérelem folytán előterjeszthető csatlakozó jogorvoslati kérelem útján annak határidején belül támadható! Ez a részjogerő intézményének és a csatlakozó jogorvoslat intézményének lényege.

Ráadásul olyannyira kifejezetten így akart szabályozni a jogalkotó, esélyt sem hagyva a tárgyi keresethalmazat szerinti szétválasztás lehetőségének, hogy még külön példát is hozott a törvény indokolásában erre vonatkozóan, explicit módon szétválasztva a „rész” és a „rendelkezés” különböző eseteit. E körben rögzítette, hogy „[ha] a perben érvényesített követelésből - pl. 10 000 forintból - a bíróság csak 8000 forintot ítél meg, és az alperes fellebbez, de a felperes a meg nem ítélt 2000 forint összeg tekintetében nem él sem fellebbezéssel, sem csatlakozó fellebbezéssel, akkor az ítéletnek ez a része jogerőre emelkedik (vagyis a 2000 forintot a bíróság jogerősen elutasította). Ha viszont a perben a felperes több követelést érvényesít: pl. ingatlan visszaszolgáltatása és kártérítés iránti igényt, a bíróság az ingatlan visszaszolgáltatása iránti kérelemnek helyt ad, a kártérítési igényt azonban elutasítja és csak az alperes fellebbez az ingatlan visszaszolgáltatása ellen, csatlakozó fellebbezés pedig nincs, akkor az ítéletnek a kártérítési igény elutasítására vonatkozó rendelkezése jogerőre emelkedett”.

Ez egy az egyben a jelenlegi Felperes ügyére irányadó példa, hiszen látható, hogy az „egyik” rendelkezésre (keresetre) vonatkozó fellebbezés az azzal nem támadott „másik” (keresetre) rendelkezésre vonatkozó csatlakozó fellebbezés lehetőségét nyitja meg. Kifejezetten nem kívánta a jogalkotó adott ítéleti rendelkezés terjedelmére („részére”) redukálni a csatlakozó fellebbezés lehetőségét, hanem ezt a per tárgyát képező valamennyi keresetre és ekként annak tárgyában hozott ítéleti döntésre nézve biztosította. Ennek megfelelően is szól mind a Pp. 228. § (4) bekezdése, mind a 244. § (1) bekezdése.¹

Jól látható tehát, hogy csak azt követően van a fellebbezéssel nem támadott rendelkezés tekintetében jogerőhatás, hogy kiderült, a fellebbezés által erre vonatkozóan is megnyitott csatlakozó fellebbezéssel él-e az ellenfél. Mindez pedig értelemszerűen a felülvizsgálati eljárásban is irányadó, hiszen a Pp. 244. §-ának szabályai alkalmazásán, a csatlakozás terjedelmén nem változtat, hogy a másodfokú döntésnek már eleve van jogerőhatása.

Ezzel kapcsolatban indokoltnak tartjuk kiemelni: annak, hogy a másodfokú döntést követően mindenképpen fennáll a jogerőhatás, nincs jelentősége és mindez a csatlakozó fellebbezés és a csatlakozó felülvizsgálat intézmény között nem jelent különbséget. Hiszen ha a tárgyi keresethalmazat esetét úgy kellene érteni, ahogy a Kúria eljáró tanácsa értette, akkor elsőfokú ítélet esetében sem lehetne szó a további, fellebbezéssel nem támadott kereset tekintetében csatlakozó fellebbezésről, az ugyanis fellebbezés hiányában elsőfokon jogerőre emelkedne. A jogalkotó azonban kifejezetten nem így rendelkezett és a csatlakozás lehetőségét a további keresetekre nézve is megnyitotta abban az esetben, ha a főtárgyat bármennyiben érinti a vonatkozó jogorvoslat. Márpedig ez a szabályozás irányadó a felülvizsgálat esetére is a Pp. 273. § (6) bekezdése alapján, e tekintetben a Pp. a szabályozott jogorvoslatot nem korlátozza.

Fontosnak tartunk rámutatni: a csatlakozó jogorvoslat egész jogintézmények éppen az a lényege, hogy ha az ellenfél nem fogadja el a bíróság döntését, akkor az egyébként maga részéről abba belenyugvó, korábban jogorvoslattal nem élő fél saját maga is kérhesse a per tárgyának teljes terjedelmében az ellenfél terhére való megváltoztatást. A jogintézmény lényegi funkciójával ellentétben az a megközelítés, amely az egységes per főtárgyát „szétszedi” és a járulékoság hibás értelmezéséből kiindulva az

¹ Csupán utalni kívánunk rá: szintén mutatja ezen értelmezés kizárólagos helytállóságát a Pp. 292. § (3) bekezdése, amely külön speciális rendelkezéssel állja útját a csatlakozó jogorvoslatnak a házassági keresettel összekapcsolt házassági vagyoni jogi kereset esetén akkor, ha a fellebbezés csak a vagyoni jogi kereset tárgyában hozott rendelkezésre vonatkozik. Ha ugyanis a Kúria értelmezése helyes lenne, erre a speciális tiltó szabályra semmi szükség nem volna.

alapkérelemmel nem támadott rendelkezésekhez részjogerőhatást fűz. Ezt a jogerőhatást ugyanis a fentiek szerint a Pp. 228. § (4) bekezdése és annak indokolása kifejezetten megtiltotta a csatlakozó kérelem határidejének elteltét megelőzően.

A Kúria egyébként az általa hivatkozott döntésekből is következően valójában téves álláspontját a csatlakozó jogorvoslati kérelem járulékoságára építi. Úgy látja, hogy ez a járulékoság azt jelenti, hogy amire nem vonatkozik az alap jogorvoslati kérelem, arra nem vonatkozhat a csatlakozó jogorvoslati kérelem sem.

Ez a megközelítés ugyanakkor triviálisan téves.

A járulékos eljárásjogi természet ugyanis pusztán annyit jelent, hogy a csatlakozó kérelem nem él önálló eljárásjogi létet, tehát ha az a kérelem, amelyhez csatlakozik, bármely okból „elenyészik” (mert mondjuk a kérelmet előterjesztő fél visszavonja, vagy a bíróság hivatalból elutasítja), akkor az ehhez járult, létezésében az alapkérelemhez kötött kérelem is hatálytalanra válik.

Ez azonban éppenséggel pont a csatlakozó jogorvoslati kérelem fenti lényegi funkciójából fakad: amikor az ítéletet egyébként elfogadó fél csak azért „támad”, mert a másik fél maga is ezt teszi, akkor a másik fél támadásának elenyészése esetén visszaáll az a helyzet, amelyben ő maga az ítéletet korábban elfogadta. A járulékoság csak annyit jelent tehát, hogy a csatlakozó kérelem nem élhet önálló jogi létet, amíg azonban az alap jogorvoslati kérelem fennáll, addig a per teljes tárgyára vonatkozóan nyitja a csatlakozás lehetőségét (az erre irányadó határidőn belül).

Fontosnak tartjuk továbbá leszögezni, nem csupán a törvényi rendelkezés, annak indokolása, az indokolásban foglalt példa, a jogintézmény egészének lényege, hanem a jogirodalom is egyértelműen a fentieknek megfelelően foglal állást, kifejezetten rögzítve, hogy „*a kellő időben benyújtott csatlakozó fellebbezésnek különben a megtámadott ítélet jogerőre emelkedésére – a fellebbezéssel azonos módon – halasztó hatálya van*”.² Ebből a megállapításból a Pp. 228. § (4) bekezdésének megfelelően önmagában következik, hogy a csatlakozó jogorvoslat lehetősége nincs az a fellebbezéssel támadott ítéleti rendelkezés „részére” korlátozva, a csatlakozó jogorvoslat bármely ítéleti rendelkezésre nézve előterjeszthető az erre irányadó határidőn belül, jogerőhatás pedig kizárólag ezt követően állhat be.

Azt pedig különösen szomorúnak tartjuk, hogy Magyarországon a legmagasabb szintű bírói fórum, amelynek döntésével szemben további perorvoslat nincs, azok után, hogy részletesen, írásban és szóban felhívtuk a figyelmét arra, hogy ez a megközelítés minden a jogintézményre irányadó forrással durván ellentétes, nemes egyszerűséggel azzal kívánja legitimálni álláspontját, hogy ez már évek óta fennálló ítélkezési gyakorlat. Mintha az, hogy évek óta durván félreértelmezik a jogszabályi rendelkezéseket, ezt az eljárást legitimálná!

E körben csupán a teljesség érdekében jegyezzük egyébként meg: a magunk részéről pont azért indítványoztuk a jogegységi eljárást, hogy ez az Alaptörvény XXVIII. cikkét súlyosan sértő gyakorlat ne maradjon fenn és a jogkeresők ilyen intézményi szintű jogsértés folytán ne szenvedjenek visszatérően sérelmet a továbbiakban. Sajnálatos módon, az erre adott válasz tartalmából kitűnően, az indítvány érdemi vizsgálatára nem került sor.

A fentiekben kifejtettek szerint tehát a Kúria a csatlakozó felülvizsgálat intézményét a Pp. 228. § (4) bekezdésében, 244. § (1) bekezdésében, a miniszteri indokolásban és az abban hozott példával nyilvánvalóan ellentétben állóan értelmezi, a járulékoság jogi természetét súlyosan félreérti és ezáltal mind a jelen ügyben, mind intézményi szinten elzárja a Felperest, illetve a jogkeresőket attól, hogy a törvény által egyébként biztosított jogorvoslati jogot igénybe vegyék. Ez a jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdését súlyosan sérti, hiszen a törvényalkotó által lehetővé tett bírósághoz fordulás jogát, a törvény által biztosított jogorvoslati jog gyakorlását tagadja meg.

² Lásd erre például:

KISS Daisy: A polgári per titkai, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2006, 716. oldal

JUHÁSZ – KISS – NÉMETH – PAPP – SOMLAI – SZENTIRMAY – SZILBEREKY: Magyar Polgári Perjog, II. kötet, Budapest, 1992., 167. oldal

NÉMETH János – KISS Daisy: A Polgári Perrendtartás Magyarázata, II. kötet, Második (átdolgozott) kiadás, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2007, 1364. oldal

Külön kiemeljük az Alaptörvényt sértő jelleggel kapcsolatban: nem arról van szó, hogy a Felperes abban látná a jogorvoslati jog korlátozását, hogy a törvényalkotó valamely körben nem tette lehetővé a jogorvoslatot és a Felperes ezt kifogásolná, hanem abban, hogy a törvényalkotó ezt kifejezetten lehetővé tette, de ettől a Kúria téves jogi álláspontja folytán a Felperest (és „egységes gyakorlatából” következően más ügyekben másokat) elzárja.

Az alaptörvényi sérelem (jogorvoslat igénybe vehetősége) szempontjából azt kell tehát megítélni, hogy a Kúria értelmezése helyes vagy helytelen. Ha ugyanis helytelen, akkor ezáltal a döntés sérti a biztosított jogorvoslat igénybe vételének Alaptörvényben rögzített jogát, vagyis az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdését. Ahhoz pedig, hogy a Kúria álláspontja a perben alkalmazandó szabályozás, vagyis az 1952. évi III. törvény szabályai mellett helytelen, a kifejtettek szerint nem férhet kétség.

Itt, az alkalmazandó szabályozással összefüggésben jegyezzük meg egyébként, hogy az új Pp. immár valóban annak a megközelítésnek az alapján áll, amelyet a Kúria képvisel. Csak hogy az új Pp.-ben kifejezett szabály rendezi (korlátozza) ekként a csatlakozó jogorvoslat kereteit. A jelen ügyben alkalmazandó Pp. pedig kifejezetten ezzel ellentétesen rendelkezett a 228. § (4) bekezdése és 244. § (1) bekezdése útján. Ez a „változtatás” önmagában is explicitté teszi a Kúria által a Pp. alkalmazása során elkövetett súlyos eljárásjogi tévedést.

IV. Az Alaptörvény rendelkezéseinek sérelmére vonatkozó indokolás

A fenti I. fejezetben jelzettek szerint a kérelmező állítása az, hogy a Kúria a támadott végzés meghozatalakor az Alaptörvényben garantált jogorvoslati jog közvetlen gyakorolhatóságáról döntött, tévesen.

A kérelmező kifejezetten hivatkozni kíván az Alkotmánybíróság 14/2015. (V. 26.) AB határozatában (Határozat) kifejtettekre.

A Határozatban kifejtettek szerint „az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg, így nem csak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták [lásd például 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]], hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot [lásd 41/1991. (VII. 3.) AB határozat, ABH 1991, 193, 194.; 22/1991. (IV. 26.) AB határozat, ABH 1991, 408, 411.; 21/1997. (III. 26.) AB határozat, ABH 1997, 103, 105-106.].” [31. pont]

„A jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesülése azonban nem csupán a jogalkotóval szemben (a jogszabályok tartalmát illetően) fennálló követelmény, hanem az Alaptörvény 28. cikkéből következően (a jogszabályok értelmezése során) a jogalkalmazó szerveket is kötelezi.” [32. pont]

„A jogorvoslat lehetőségének jogalkotó általi megteremtése a fellebbezést elbíráló bíróságok számára egyúttal olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget is létrehozott, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége a - szakszerű fellebbezések megkövetelésében testet öltő - céljával összhangban, az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön [hasonlóan lásd: 23/1998. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1998, 182, 188.]. Az Alkotmánybíróság az előzőekben ismertetett, Alaptörvényből fakadó követelményekből kiindulva vizsgálta azt, hogy az alkotmányjogi panaszok alapjául szolgáló ügyekben eljáró bíróságok jogértelmezése összhangban áll-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált jogorvoslathoz való joggal.” [43-44. pont]

„Az Alkotmánybíróság emlékeztet állandó gyakorlatára, amely szerint a bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló olyan jogintézmény {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}, amelynek elbírálása során az Alkotmánybíróság feladata, hogy az Alaptörvényben elismert alapjogoknak ténylegesen érvényt szerezzen. Ebből következően az

Alkotmánybíróság feladatához tartozik annak megválaszolása is, hogy egy adott jogszabály mely jogalkalmazói értelmezése találkozik az Alaptörvényben elismert jogokban rejlő egyes követelményekkel. Az Alkotmánybíróság a konkrét büntetőbírói döntés és a döntést támadó alkotmányjogi panaszban előadott kifogások értékelése során figyelembe veszi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontjában biztosított vizsgálati jogkörének határait is {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]}. Ennek értelmében az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon {7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33], [38]}, amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]; megerősítve: 3208/2014. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}." [51. pont]

A Kúria a kifejtettek szerint nyilvánvalóan a jogintézménynek a törvényi szabályozásban és annak miniszteri indokolásban is rögzített céljával és lényegével ellentétesen értelmezte a csatlakozó felülvizsgálat intézményét, annak körében olyan korlátozást tételezett, amelyet a jogszabály nem hogy nem tartalmaz, hanem a jogorvoslat lehetőségét tudatosan és kifejezetten erre az esetre nézve is lehetővé teszi. A Kúria által követett jogértelmezés nem felel meg az Alaptörvényben biztosított, hatékony és tényleges jogorvoslat követelményének, a Kúria jogértelmezése közvetlenül akadályozza a jogorvoslathoz való jog hatékony és tényleges érvényesülését, ekként az Alaptörvény 28. cikkébe ütközik és sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a kérelmező a legkevésbé sem egyes eljárási (szakjogi) szabályoknak egy számára hátrányos következményekre vezető téves alkalmazására hivatkozik, hanem a jogszabályban meghatározott jogorvoslat céljával és az Alaptörvénynek megfelelő értelmezésével ellentétes értelmezésre, amely közvetlenül befolyásolta a jogorvoslati jog gyakorolhatóságát. Ekként a jogintézmény terjedelmének értelmezése közvetlenül és intenzív módon alkotmányjogi kérdés is, mivel ez határozza meg az Alaptörvényben garantált alapvető jog közvetlen gyakorolhatóságát. Erre figyelemmel a csatlakozó felülvizsgálat intézményének értelmezése az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően a jelen eljárásban az Alkotmánybíróság feladata a jogorvoslati jog biztosítása érdekében.

V. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételek teljesítése

Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeket illetően a következőket rögzítjük.

Ad a) A kérelmező indítvány tételére vonatkozó jogosultsága az Abtv. 27. §-a alapján fennáll, lévén a kérelmező magánjogi jogalanyként (magánjogi szerződésből fakadó magánjogi igényét érvényesítve) vett részt abban a polgári peres eljárásban, amelyben a Kúria a fent kifejtettek szerint alaptörvény-ellenes módon értelmezte a csatlakozó felülvizsgálat intézményét és ezzel a jogorvoslati jog gyakorlásától a kérelmezőt elzárta. A kérelmező jogorvoslati lehetőségét kimerítette.

A felperes jogi minősége és az érvényesített igény természete kapcsán hivatkozunk a fenti II. fejezetben kifejtettekre, illetve a csatolt keresetlevélre és a Kúria sérelmezett döntésére, továbbá az Alkotmánybíróság 3091/2016. (V. 12.) AB határozatában foglaltakra, különösen annak [21] pontjára.

Ad b) A fenti I. és IV. fejezetben kifejtettek szerint a jogorvoslathoz való jog sérelmének lényege, hogy a Kúria a csatlakozó felülvizsgálat intézményét a törvény szövegével és céljával ellentétes módon értelmezte és ekként a tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségétől a téves jogértelmezés folytán a kérelmezőt megfosztotta. Erre vonatkozóan részletesen a fenti III-IV. fejezetben, a 14/2015. (V. 26.) AB határozatban rögzítettekre is figyelemmel fejtettük ki kérelmünk indokolását.

Ad c-d) A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló sérelmezett döntés a Kúria Pfv.V.20.486/2018/9. szám alatti végzése, amelyben a Kúria a csatlakozó felülvizsgálat intézményét (Pp. 273. § (6) bekezdése és a Pp. 244. §-a) az Alaptörvény 28. cikkébe ütköző módon

értelmezte és ezzel az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésébe ütköző módon a kérelmező jogorvoslati jogát megsértette.

Ad e) Kérelmünk indokolását a fenti III-IV. fejezet tartalmazza részletesen.

Ad f) A fenti kérelemben előadottaknak megfelelően kérjük, hogy az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes Felülvizsgálati Végzést semmisítse meg, mely esetben a Pp. 360. § b) pontja alapján a Kúriának érdemben tárgyalnia kell a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet és annak tárgyában érdemi határozatot kell hoznia.

Meghatalmazásunkat korábban az Alkotmányjogi Panaszhoz csatoltuk. A jelen kiegészített indokolással ellátott alkotmányjogi panaszt a mai napon postai úton megküldjük, egyúttal az alábbi dátumhoz képest következő napon – szintén a 30 napos hiánypótlási határidőn belül – személyesen is benyújtjuk. A postai úton megküldött és a személyes benyújtás útján beadott kérelem tartalma és mellékletei teljességgel megegyeznek.

Kelt Budapesten, 2018. november hó 6. napján.

Tisztelettel:

Magyar Állam
kérelmező képviselőjében
ügyvéd
Oppenheim

Mellékletek:

- A keresetlevél másolata
- Az elsőfokú bíróság ítélete
- A másodfokú bíróság ítélete
- A jelen kérelemmel támadott felülvizsgálati végzés